

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Assertiones Philosophicæ Fusius Deductæ Philosophiæ
Peripateticæ communioris Epitomen exhibentes**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1681

cxxii [i.e. xii]. Causa efficiens nequit naturaliter agere in distans.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71607)

producere aliud accidens in subiecto extraneo, uti id contingit, dū aquæ calefactæ calor producit calorē in manu mea, ad quā calefactionem forma aquæ nō concurrat effective.

XII. Causa efficiens, cū non tantū producat effectum in spatio sibi contiguo, sed & in remoto, intra sphæram tamen lux activitatis (si enim sol produceret solū lucem in aëre sibi contiguo, hæc lux dein absq; solis concursu producit aliā lucem in aëre sibi contiguo, hæc rursus lucem sequentem in sequēte aëris parte, jã tanta erit lux in lateribus cōclavis, à quibus ad solē linea recta duci nequit, quàm in loco unde quaquē patulo, cū æquē his partibus lux approximetur; imō stylus in horologio solari nō jacet umbram, si lux horologio cōtigua illud sola illuminet) debet eidē spatio, cui per suam entitatem seu cōtigitate formali & imēdiatione suppositi præsens non est, approximari per contactū & imēdiationem virtutis, diffundendo à se & cōtinuando per medium actionem, vel etiam virtutes aliasve qualitates (quales quamplurimæ per medium diffunduntur, etsi nobis sint imperceptibiles, ut odor, ex quo canis inquit feras, qualitates morbida & venenata ab ægris,

gris aliisve venenatis bestiis exhalatæ, qualitas attractiva magnetica; expulsiuæ rerum aliarum, aliterquæ sympathicæ aut antipathicæ) & producendo unâ cum his qualitatibus effectus similes in medio, etsi hi ob mediî raritatem, & subtilitatem quandoquæ non no- tentur, vel si in eo similes effectus non pro- ducat, id evenit, ob mediî indispositionem. Nisi enim sic agat in passum distans, aliquid agendo diffundendoquæ per medium, jam interpositus v. g. paries inter ignem meam- quæ manum, inter objectum & oculum non impediret, quò minus illa calefieret, hic re- ciperet species; cùm interpositus hic paries non impediat actionem, minuendo vires a- gentis, nec resistendo formaliter illi illiusquæ effectui v. g. calori (nam formalis resistentia dicit informationem impediens in subje- cto impedito, qualiter paries impediens non informat manum & oculum impeditum à recipiendis speciebus & calore) sed tantùm quia actioni ejusquæ effectui impervius est, sive quia in eo actio ejusquæ effectus non re- cipitur & continuatur: si ergo opus non est, actionem aliumve effectum transfundi per medium, paries intermedius eum non im-

pediet; Item nisi agens agendo per medium activitatis suæ vires exhauriret, poterit agere in passum quantumcunquè distans, haberetquè illimitatam activitatis sphaeram, quæ i-
deo tantùm limitata agentibus creatis assignatur, quia vis eorum activa agendo per medium exhauritur. Quòd si tamen in medio, per quod agenti v. g. igni A agendum est, exstaret aliud agens simile v. g. ignis B. (qualiter se etiam habent ultimi palmi ejusdem ignis, suppono enim, non tantùm superficiem ignis passo contiguam agere, sed & reliquas latitudinis partes, cùm constet experientiâ, ignem latum tribus palmis plus calefacere, quàm latum uno digito) ignis A in igne B, vel etiam palmi posteriores in palmis ejusdem ignis intermediis nihil producent, quia inveniunt agens sibi simile. Continuabit tamen in hoc casu ignis A actionem suam formaliter per ignem B, et si in eo nihil producat, & unâ cum igne B tanquam parziale principium calefaciet manum existentem post ignem B. vel continuabit actionem virtualiter, quæ virtualis continuatio in eo consistit, quòd quia ignis A inveniatur in igne intermedio eandem
qua-

qualitatem, quam intendebat producere, retineat virtutem ulterius continuandi actionem.

XIII. Nihilominus potest agens creatum divinitus agere in passum distans quantumcunque, etiam extra sphaeram activitatis, nihil agendo in medio aut transmittendo per illud, non quod agens producat hic v. g. in spatio A actionem, illamque dein sine transito medio, transferat ad spatium D, sed quod non producat illam, ubi ipsum entitative est, sed ubi ipsum entitative non est: in quo casu Deus non suppleret virtutem intrinsecam agentis, sed conditionem determinatam solummodo agens ad agendum, Deumque ad praebendum concursus, & physicè in effectum non influentem, praebereque concursus suum, quem agens in his circumstantiis exigere nequibat. Ad hoc itaque, ut agens existens hic v. g. in spatio A, operetur, opus non est, ut effectus quoque & passum existat hic in spatio A; vel etiam ad hoc, ut agens operetur in spatium B, opus non est, ut agens existat in spatio B, sed satis est, ut ab agente existente hic v. g. in spatio A, profluat
actio